

DIUMENGE 28 DE DURANT L'ANY (C) 2013

1- EN COMPANYIA DE LLUC, EL PAGÀ CONVERTIT, PEL CAMÍ SEGUINT JESÚS

Diumenge passat, amb la crida a la fe en Déu, el Senyor de l'impossible, i a la humilitat del servei que Jesús adreçava als seus deixebles, abordam una nova etapa del seu gran viatge vers Jerusalem (9, 51 a 19, 28)

Avui, continuam aquesta seqüència amb la trobada de Jesús i deu leprosos

2. ... BONA NOVA PER AVUI!

Unes lectures que ens proposen com a models de fe i d'agraïment, uns estrangers, purificats de la lepra:

Purificat de la seva lepra, després d'haver-se banyat set vegades en les aigües del Jordà per ordre del profeta Eliseu, Naaman, un estranger, un pagà, havia retornat per presentar-se a l'home de Déu, amb el cor ple d'agraïment, i proclamar la seva fe en el Déu d'Israel: «*Ara sé ben bé que, fora d'Israel no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra... És que d'ara endavant el teu servidor no oferirà cap holocaust ni cap altra víctima a altres déus, sinó només al Senyor.*» (primera lectura).

Purificat de la seva lepra com els seus companys, l'únic que retorna per llençar-se als peus de Jesús per donar-li gràcies com a l'enviat de Déu. I ara un samarità, un estranger! Acaba de ser curat de la lepra; ara accedeix a la salvació: «*Aixeca't i vés-te'n. La teva fe t'ha salvat.*» (evangeli).

Purificats del pecat en les aigües del Baptisme, sabrem retornar sobre els nostres passos per confessar, amb l'himne baptismal de l'Església primitiva, la nostra fe en Aquell que és la "salvació": *pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts.* (Evangeli).

LA TAULA DE LA PARAULA

APROFUNDIR AQUEST TEXT

*Un petit relat on, l'autor, no sens umor, JUGA CONSTANTMENT AMB ELS CONTRARIS:

*Contrast entre el rang del general sirianès Naaman, ferit per la lepra, i la humilitat de la jove jueva, al servei de la seva dona, que li parla del profeta que és a Samaria... i que el podria alliberar de la lepra.

*Contrast entre l'origen arameu i pagà de Naaman i l'acció que executa amb l'enemic hereditari de la seva nació: Israel.

*Contrast entre la magnificència del seu equipatge (arriba amb els seus cavalls i carros (v. 9), portant en els seus cofres 700 lliures de plata, 1200 lliures d'or i 10 vestits de festa (v. 6) i l'acolliment parsimoniós que se li reserva: és rebut a la porta de la seva casa d'Eliseu i encara el profeta delega el seu servent.



*Contrast entre les expectatives de Naaman (--Jo em pensava que sortiria ell en persona i, dret, invocaria el nom del Senyor, el seu Déu, mouria la mà cap a la meua pell malalta i així la lepra fugiria.); i la prescripció irrisòria del profeta: -Vés, rentat al Jordà set vegades i la teua pell quedarà neta de la lepra. Passant de la sorpresa a la còlera, el sirià és temptat de tornar arrere: 12 ¿És que els rius de Damasc, l'Amanà i el Parpar, no valen més que totes les aigües d'Israel? ¿No podia jo rentar-me en qualsevol d'ells i així quedar net de la lepra?

Un petit relat popular que es presenta, de fet, com UNA SÍNTESE DE TEOLOGIA BÍBLICA:

*L'actor principal, invisible, però sempre present d'un cap a l'altre, és el Senyor: Déu d'Israel, ell és també el Déu de tots els homes. Treballa el seu cor; acompanya qualsevol que fa un pas, encara que aquest es quedi neguitós, per a dirigir-se a ell.

*És així que Naaman el sirià passarà de la constatació de la seva curació a la confessió de fe en el Déu que salva.

*Pel que fa a Eliseu, com a vertader "mestre espiritual", desapareix sempre davant del Déu, únic Salvador, i vers el qual, no sense alguna brusquedat, vol guiar aquest estranger de bona voluntat.

Un petit relat del que avui en llegim la segona part, i encara no sencera: el nostre passatge comença al moment en que Naaman, plegant-se a l'ordre del profeta, es banya set vegades en el Jordà i, curat, retorna sobre els seus passos; admès aquesta vegada a la presència de l'home de Déu, confessa la seva fe en el Déu d'Israel: «Ara sé ben bé que, fora d'Israel no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra... i es compromet a no servir-lo més que ell sol: És que d'ara endavant el teu servidor no oferirà cap holocaust ni cap altra víctima a altres déus, sinó només al Senyor.».

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

EL LECTOR VETLLARÀ a distingir bé les dues parts d'aquest relat:



1. La CURACIÓ DEL GENERAL SIRIÀ NAAMAN que era leprós:

Obeeix l'ordre del profeta:

baixà al Jordà i s'hi banyà set vegades, com li havia dit Eliseu, l'home de Déu. La pell se li tornà com la d'una criatura i quedà pur de lepra.

2. LA SEVA ANADA A L'HOME DE DÉU

Llavors se'n tornà amb tot el seu seguici cap a l'home de Déu entrà a casa d'ell i, dret al seu davant,

I la SEVA CONFESSIÓ DE FE:

li digué: «Ara sé ben bé que, fora d'Israel no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra.

(Per favor, accepta un present del teu servidor.» Eliseu li digué: «No acceptaré res. T'ho jur per la vida del Senyor, davant del qual estic sempre, a punt de servir-lo.» Naaman insistia

que admetés el present, però Eliseu s'hi negà. Llavors Naaman digué: «Permetts que el teu servidor carregui dues mules de terra d'aquest país?»

És que d'ara endavant el teu servidor no oferirà cap holocaust ni cap altra víctima a altres déus, sinó només al Senyor.»

EL SALM 97



El salm 97 fa ressò admirablement a la confessió i a l'acció de gràcies de Naaman el siriana. Ens convida a donar glòria a Déu que fa meravelles i que es dona a a conèixer més enllà de les fronteres d'Israel: . *El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació. L'ha mogut l'amor que ell guarda fidelment a la casa d'Israel. Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra, la salvació del nostre Déu.* Avui, als nostres llavis, aquest salm esdevé la confessió de fe i l'acció de gràcies de tots aquells, provinents de totes les nacions que hi ha sota el cel, que han estat submergits (aquest és el sentit del verb "batiar") en les aigües del baptisme i han nascut a la vida nova en Jesucrist, mort i ressuscitat.

SEGONA LECTURA APROFUNDIR AQUEST TEXT

L'Evangeli del que Pau ha rebut la missió d'anunciar a tots, als pagans com als jueus, es troba en uns poques paraules: Jesucrist ha ressuscitat d'entre els morts és *la* nostra salvació, la nostra glòria eterna. Aquesta és la Bona nova per la qual ell pateix, encadenat com un malfactor: aquest és el testament que deixa :val seu deixebles Timoteu, des del fons de la seva presó.

Introduint-lo amb una expressió solemne: *Estimat, pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts* es fa seu un himne baptismal que ell ja ha citat a Rm 6, 4-8 i que celebra la vida cristiana com a participació en la mort i resurrecció de Crist. Una de les seves característiques: l'ús de verbs compostos amb la mateixa preposició "amb": *ser sepultat amb, ser crucificat amb, viure amb*, a Rm; i aquí, *morir amb, viure amb, regnar amb*.

Malgrat la fosca perspectiva de la nostra infidelitat, sempre possible, i domina la confiança: malgrat les nostres febleses, i defallences, Déu és fidel, no ens abandonarà, no es pot negar a si mateix.

PROCLAMAR AQUESTA PARAULA

EL LECTOR marcarà la distinció entre les dues parts d'aquest text:

- **EL TESTAMENT DE PAU** dirigit a Timoteu, el seu deixeble:

Estimat, pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts. Aquesta és la Bona Nova que jo predico

(, i per açò he de sofrir fins a trobar-me empresonat com si fos un malfactor. Però les presons no poden encadenar la Paraula de Déu. Jo ho suport tot per amor dels elegits, perquè ells també aconseguixin la salvació i la glòria eterna que Déu ens dona en Jesucrist.)

- **L'ÚS D'UN HIMNE** de la litúrgia baptismal:
Himne introduït per una fórmula particular a les cartes pastorals:

Açò que deim és ben cert:

Amb les seves frases construïdes simètricament:

*Si morim amb ell, també viurem amb ell;
si som constants en les proves, també regnarem amb ell;
si el neguem, ell també ens negarà;*

excepte la darrera frase en que el pensament ressona de forma inesperada:

*però, com que no pot negar-se ell mateix,
ell continua fidel si nosaltres no li som fidels.*

COMENTARI A L'EVANGELI



De la curació, per la paraula de Jesús...

Jesús camina cap a Jerusalem, recorda amb una espècie de refrany que va puntuant cada capítol; segueix l'itinerari que l'empeny vers el Pare i el camí que, per ell, mena l'home a la salvació. L'evangelista precisa que ell *passava entre Samaria i Galilea* dues regions menyspreades per Judea: la primera, per ser el país de les tribus cismàtiques; la segona per ser un

món marginal on es mesclen jueus i pagans. Així, doncs, és precisament en aquestes contrades menyspreades, en aquest univers d' exclosos, que Jesús obrarà una curació col·lectiva de la lepra, aquesta malaltia que, a l'època, era objecte de prescripcions draconianes. I açò, no solament per raons profilàctiques evidents: calia evitar el contagi; sinó igualment per raons religioses: símbol del pecat que desfigura l'home, la lepra, posava els qui la patien a part de la comunitat i els exclouia dels llocs de culte.

L'escena passa a l'entrada d'una població. Un grup de leprosos va a Jesús: "Deu" el nombre mínim per a poder formar una assemblea sinagogal: el símbol de tot un poble, de tota una humanitat malalta pel pecat!

Marcats pels estigmes d'una mateixa malaltia, portant el pes de la mateixa exclusió, *avancen* com si fossin un sol home, totes les diferències mesclades.

S'aturaren un tros lluny tal com manava la Llei, ara no són més que un sol crit: «*Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres!*».

Més que curar-los a l'instant, Jesús posa a prova la seva fe. Com en altre temps Eliseu havia enviat a dir a Naaman: *Vés a rentar-te set vegades al Jordà*.

Jesús els respon simplement amb una promesa de curació: «*Anau a presentar-vos als sacerdots*». En efecte, si, en aquesta època, el malalt anava al sacerdot per a diagnosticar la lepra i declarar "impur" el qui n'estava afectat, era igualment a ells a qui pertanyia constatar la curació (Lev 14, 3) i portar a terme la reintegració oficial en la comunitat.

A diferència d'un general sirià, que havia començat refusant el que li era prescrit per l'home de Déu, els deu leprosos ho duen a terme a l'instant, sens dubtar-ne gens ni mica.

Així, doncs, és durant el camí que foren purificats. Una curació a distància, relatada per Lluç amb una remarcable discreció, que posa de relleu el poder de la paraula de Jesús.

.... a la curació per la fe en Jesucrist:

Però vet aquí que el relat rebota. En efecte, quan els nou segueixen el seu camí per anar a mostrar-se als sacerdots, només un, abans mateix d'haver obeït l'ordre donada per Jesús i per la Llei, *tornà enrera donant glòria a Déu amb grans crits*. Sorpresos, és solament en aquest moment, quan el seu comportament ens ha impressionat favorablement, que coneixem la seva pertinença ètnica: aquest home és un samarità. Per a ell, que per la seva curació el retorna a la seva condició de cismàtic, no és qüestió d'anar al Temple.... més encara quan ha trobat en el seu camí l' Enviat de Déu que salva: com ho veurem, és davant de Jesús que glorifica Déu.

- En un gest litúrgic, *es prosternà als peus de Jesús amb el front fins a terra i li donava gràcies*. Pal samarità és certament una manera de confessar públicament la proximitat de Jesús en relació amb Déu.
- Comenta Roland Meynet: *el samarità curat uneix en la mateixa lloança i la mateixa acció de gràcies Déu i Jesús. La salut que acaba de rebre, ell reconeix davant de tothom que és obra de Déu i de Jesús. La seva fe no fa distinció entre ells dos i es prosterna davant d'ell per qui ha estat purificat com es prosterna davant del Senyor (l'Évangile selon saint Luc, Analyse rétorique, vol 2, 171).*

No eren deu els qui han estat purificats?- interroga Jesús- *aquest estranger ha tornat a donar glòria a Déu*. Així, doncs, per accentuar millor el contrast entre la ingratitude dels altres nou, jueus, i l'acció de gràcies d'aquest únic "samarità", Jesús parla d'ell com d'un estranger. Vet-lo aquí, sota la ploma de Lluç, com el testimoni vivent de salvació oferta a tothom, per damunt de fronteres; vet-lo com el símbol dels pagans entrats al Regne de Déu abans que els jueus, perquè han sabut reconèixer en Jesús el Salvador.

- *«Aixeca't ! La teva fe t'ha salvat*, conclou Jesús en una paraula d'una gran plenitud amb la que Lluç a volgut fer-ne el punt cim de la seva narració.

+ *«Aixeca't*: el verb emprat sovint per l'Évangalista no solament per evocar el coratge en la lluita (així en l'escena de l'agonia: *Aixecau-vos, pregau!* (Lc 22, 45), sinó també per a significar la resurrecció (*aixecar-se d'entre els morts*.)

+ *Vés-te'n*: el mateix verb que Lluç empra moltes vegades per a designar la pujada de Jesús vers Jerusalem: Comenta Étienne Carpentier:

Nosaltres esteim en camí. Lluç defineix en altres lloc el cristianisme com una ruta- un camí... Aquí Jesús, que camina vers Jerusalem, declara a aquest home: Aixeca't, posa't en camí! I ja que, en tot aquest conjunt de la pujada a Jerusalem, es tradueix aquest verb per "pujar", no seria gens estrany que el pensament de Lluç fes dir a Jesús: Aixeca't, puja (amb mi vers la meva creu i la meva exaltació) (Assemblées du Seigneur, n° 59, p. 77).

+ *La teva fe t'ha salvat*: als deu leprosos, la fe en la paraula de Jesús ha aconseguit la curació; però el samarità, ha viscut el miracle com una ocasió per accedir a una fe més profunda que li aconseguirà un resultat diferent: la salvació.

Tenint, com sempre, Déu en el cor de les seves preocupacions, conclou Hugues Cousin, Jesús ha fet retret als altres nou per no haver donat glòria a Déu. Però és en la paraula sobre la fe (v. 19) que culmina el relat. Deu leprosos han estat curats, però només el samarità agraït, ple de reconeixement ha estat declarat haver estat salvat. La salvació, doncs, és molt més que la curació física. I la fe plena d'aquell que retorna és molt més ferma que la fe- confiança que avia empès els deu a anar-se a mostrar als sacerdots abans mateix de ser purificats. La curació no desemboca en la salvació completa del ser humà més que si aquest darrer reconeix la iniciativa gratuïta de Déu sobre ell, i si hi respon compromentent-se en una autèntica relació amb Jesús: aquesta és la fe plena (L'Évangile de Luc, pp. 228-229).